

Igre partnerstva: sprint ili maraton?

Analiza povezanosti strategija odabira partnera sa spolom, dobi i privrženosti

Knežić, A.¹ i Salkičević, S.² — ¹Brainobrain Europe, Zagreb, ² Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Uvod

Socioseksualna orijentacija je relativno stabilna tendencija ili odbojnost prema neobveznim seksualnim odnosima, a određuje je kombinacija nasljednih faktora, sociokulturanog učenja i prethodnih iskustava. Dugo se razmatrala kao jednodimenzionalna osobina gdje su na jednom kraju restriktivni (prije stupanja u seksualne odnose potrebna im je bliskost, privrženost i predana veza), a s drugom nerestriktivni pojedinci. Pretpostavka koja proizlazi iz ove teorije je kako nerestriktivni pojedinci odabiru kratkoročne partnere, dok restriktivni odabiru dugoročne partnere, a ove su dvije strategije odabira partnera također suprotstavljene: kratkoročne (npr. avantura na jednu noć) i dugoročne strategije (npr. podizanje djece) su međusobno isključive jer su vremenski i energetski resursi ograničeni. Kako bi ispitali točnost ovih pretpostavki Jackson i Kirkpatrick (2007) kreirali su Prošireni višedimenzionalni inventar socioseksualne orijentacije (engl. Expanded multidimensional sociosexual orientation inventory - EMSOI) u kojem se zasebno ispituju tri faktora: strategija odabira kratkoročnog partnera, strategija odabira dugoročnog partnera i prethodna seksualna ponašanja. U svojem su istraživanju pokazali kako su strategija kratkoročnog i dugoročnog odabira partnera nisko negativno povezane, što govori u prilog tome kako se radi o dvije strategije koje nisu nužno isključive.

Cilj

Primjenom Proširenog multidimenzionalnog inventara socioseksualnosti željeli smo ispitati isključuju li se međusobno strategija odabira kratkoročnog partnera i strategija odabira dugoročnog partnera te je li i koliko svaka od njih povezana s određenim individualnim karakteristikama, poput spola, dobi i tipa privrženosti.

Metoda

UPITNICI Prošireni višedimenzionalni inventar socioseksualne orijentacije (Jackson i Kirkpatrick, 2007) i Modificirani inventar iskustava u bliskim vezama (Kamenov i Jelić, 2003).

POSTUPAK Internetsko istraživanje

UZORAK 771 osoba heteroseksualne orijentacije, prosječne dobi 29 godina (raspon 17-59), 68.9% žena

Zaključak

Niska povezanost kratkoročnih i dugoročnih strategija odabira partnera potvrđuje prethodne nalaze i evolucijske pretpostavke o odabiru partnera. Radi se o dvjema strategijama koje su nezavisne te se međusobno ne isključuju. Potvrdili smo i pretpostavke o spolnim razlikama u učestalosti korištenja strategija: muškarci i žene primjenjuju i dugoročnu i kratkoročnu strategiju odabira partnera pri čemu muškarci više biraju kratkoročnu, a žene dugoročnu strategiju. Također, muškarci prijavljuju veći broj prethodnih seksualnih ponašanja. S dobi se primjena dugoročne strategije smanjuje, broj prethodnih partnera povećava, a primjena kratkoročne strategije odabira partnera raste do sredine tridesetih godina, nakon čega počinje opadati. Variranje učestalosti korištenja ovih strategija kroz dob sukladno je s kretanjem seksualnog nagona kod žena i muškaraca te životnim fazama kroz koje prolaze. Nesigurno privrženi pojedinci više odabiru kratkoročnu strategiju, a sigurno privrženi više biraju dugoročne partnere, dok su, u suprotnosti s hipotezom, nesigurni pojedinci imali manji broj partnera od sigurno privrženih. Interakcija između spola i stila privrženosti u odnosu na broj spolnih partnera je značajna, što nam govori da je stil privrženosti značajno više povezan s brojem spolnih partnera kod muškaraca nego kod žena.

Literatura

- Jackson, J.J. i Kirkpatrick L.A. (2007) The structure and measurement of human mating strategies: toward a multidimensional model of sociosexuality. *Evolution and Human Behavior* 28, 382-391.
- Kamenov, Ž. i Jelić, M. (2003). Validacija instrumenta za mjerenje privrženosti u različitim vrstama bliskih odnosa: Modifikacija Brennanova inventara iskustava u bliskim vezama. *Suvremena psihologija*, 6, 73-91.
- Schmitt, D.P. (2005). Sociosexuality from Argentina to Zimbabwe: A 48 nation study of sex, culture and strategies of human mating. *Behavioral and Brain Sciences* 28, 247-311.
- Schachner, D.A. i Shaver, P.R. (2004). Attachment dimensions and sexual motives. *Personal Relationships*, 11, 179-195.
- Simpson, J.A. i Gangestad, S.W. (1991). Individual Differences in Socosexuality: Evidence for Convergent and Discriminant Validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60 (6), 870-883.

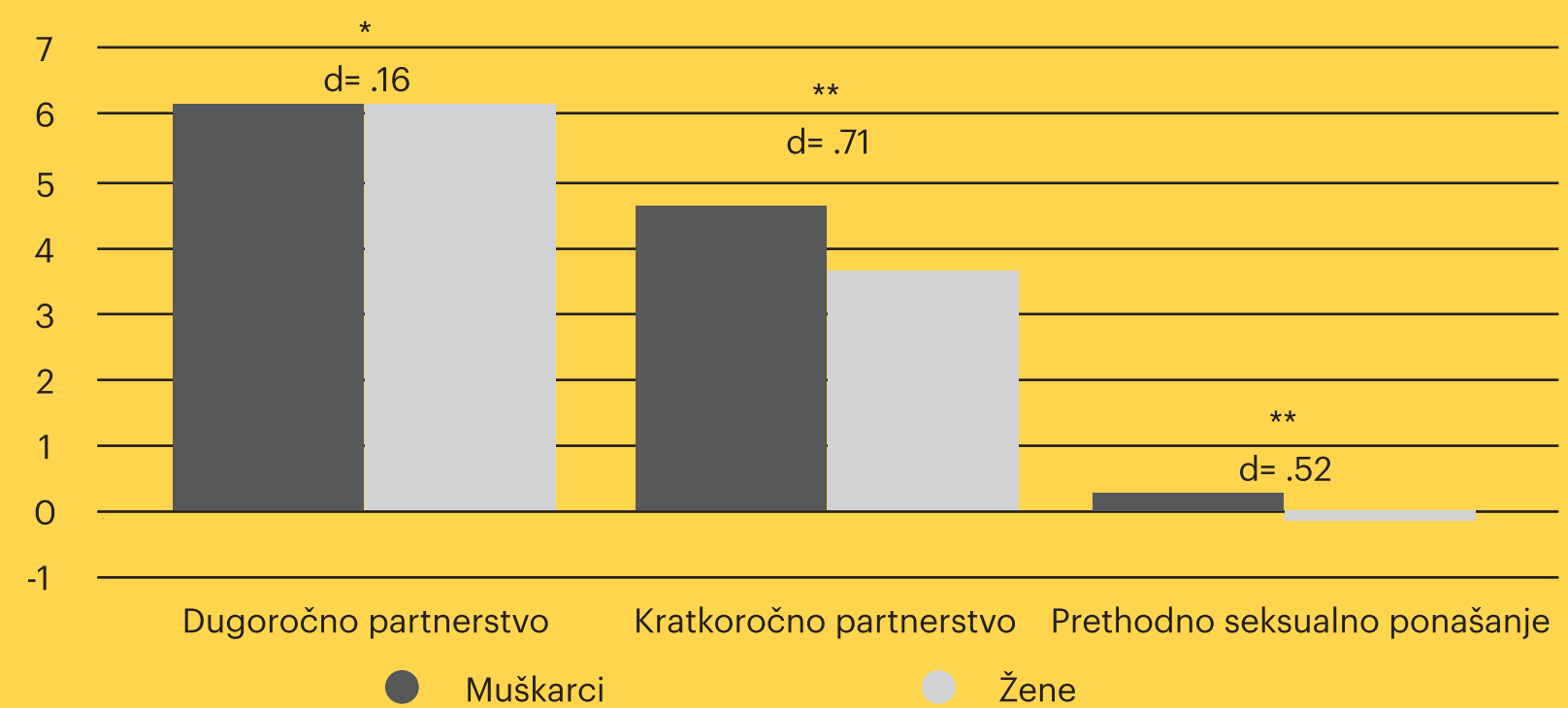
Rezultati

Tablica 1. Prikaz korelacija između subskala Proširenog višedimenzionalnog inventara socioseksualnosti

	Kratkoročno partnerstvo	Dugoročno partnerstvo
Dugoročno partnerstvo	-.26**	1
Prethodno seksualno ponašanje	.34**	-.19**

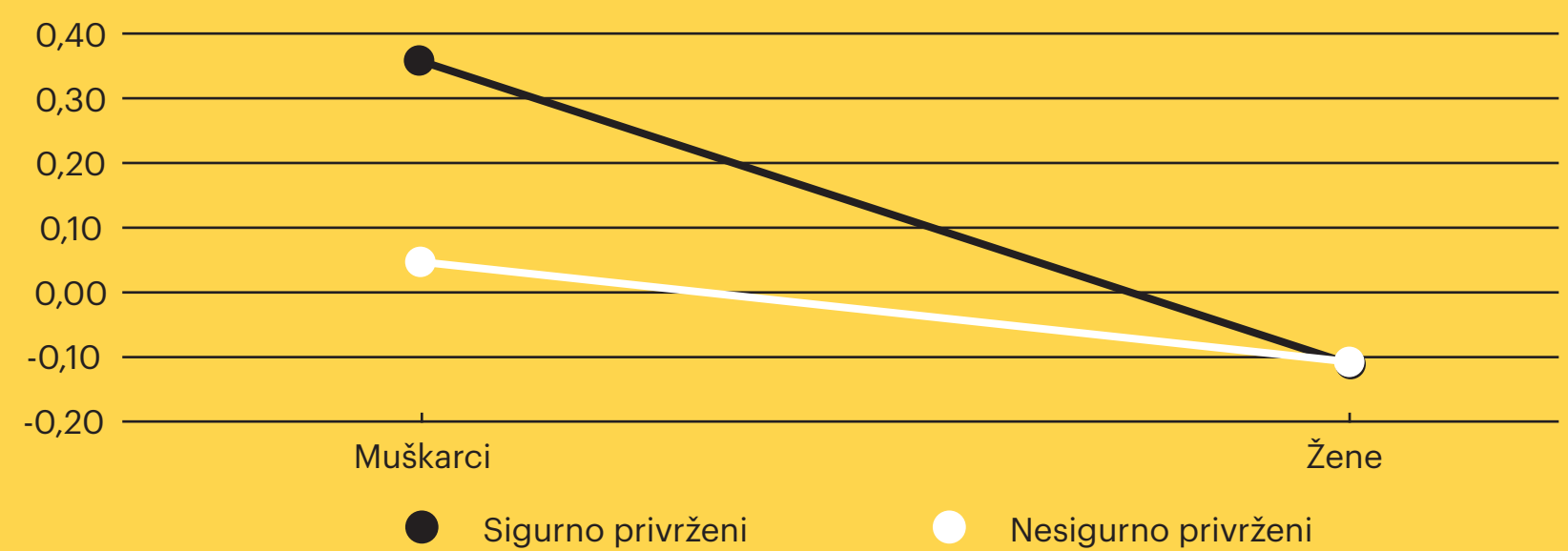
Legenda: **p<.01

Slika 1. Prikaz učestalosti korištenja strategija odabira dugoročnog i kratkoročnog partnera te prethodna seksualna ponašanja zasebno za spol.

Legenda: **p<.01; * p<.05

Slika 2. Prikaz interakcije između spola i privrženosti u odnosu na prethodna seksualna iskustva

Slika 3. Prikaz interakcije između spola i privrženosti u odnosu na kratkoročnu strategiju odabira partnera

